

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331

GMINA ROGOWO

Świetlica zamiast
dyskoteki

str. 2

POWIAT

Będzie lepsza woda
w kranach

str. 3

GMINA WĄPIELSK

Inwestycyjny rok
w gminie

str. 4

RYPIN

Orszak przeszedł
ulicami miasta

str. 6

CZWARTEK
12 STYCZNIA 2023

ISSN: 2544-8935

2,49 zł
w tym 5% VAT

nr 2/2023 (383)

CRY

TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO

Marzenia
o Lidlu odłożone**RYPIN** ▶ Od kilku lat mieszkańcom naszego miasta i powiatu marzy się sklep sieci Lidl. Czy jest na to szansa?

W ostatnim czasie otrzymaliśmy od naszych czytelników sporo listów i telefonów dotyczących tej sprawy.

– Jestem gospodynią domową, często robię zakupy i chciałabym, żeby w Rypinie powstał Lidl. Uważam, że to sieć, która oferuje szeroki asortyment w przystępnych cenach i z zachowaniem dobrej jakości. Co jakiś czas pojawiają się w sklepie promocje na dane produkty. To właśnie wtedy można kupić dobrej jakości rzeczy w niskich cenach. Szkoda, że

my mieszkańcy Rypina nie mamy takiej możliwości. Dobrze, że chociaż są u nas sklepy sieci Biedronka – napisała do redakcji CRY pani Barbara.

– Ludzie mówią, że podobno sklep ma powstać przy ulicy Piłsudskiego. Nie wiem czy to prawda, lecz mam nadzieję, że w końcu doczekamy się Lidla w naszym mieście. To przykre, że zamiast rozmawiać o budowie nowego zakładu pracy, tracimy czas na dyskusje o sklepie spożywczym – dodaje pan Kazimierz.

Kiedy na zakupy?

Zespół prasowy sieci przekazał naszej redakcji, że koncern rozważa inwestycję w Rypinie, ale szczegółów nie podaje.

– Rypin jest dla nas interesującym miastem, dlatego w związku z ciągłym rozwojem sieci naszych sklepów poszukujemy lokalizacji także w tej okolicy. Inwestujemy w miejscowościach powyżej 8 tys. mieszkańców, w miejscach dobrze skomunikowanych, stwarzających możliwość budowy komfortowego parkingu. W tym momencie jest jeszcze zbyt wcześnie, żeby przekazać bardziej szczegółowe informacje – czytamy w przesłanym nam piśmie.

Nie na taką wiadomość czekali mieszkańcy. Na zakupy w nowym sklepie przyjdzie zatem jeszcze dłużej poczekać.

– Sieć sprzedaży Lidl Polska liczy w tej chwili 800 sklepów ulokowanych na terenie całego kraju. Otwieramy kilkadziesiąt sklepów rocznie i takie tempo ekspansji planujemy utrzymać, rozwijając się w sposób organiczny – podkreśla Aleksandra Robaszkiewicz z biura prasowego Lidla.

(AdWo),
fot. ilustracyjne

Rypin

Otworzyli
nowy parking

W poniedziałek 9 stycznia odbyło się oficjalne otwarcie nowego parkingu przy ulicy Cholewińskiego.

To pierwszy etap inwestycji, który obejmował wykonanie parkingu przeznaczanego dla 50 samochodów osobowych, o nawierzchni z kostki brukowej betonowej i ażurowych płyt betonowych, ze zjazdem na drogę publiczną ul. Cholewińskiego. Ponadto w ramach inwestycji wykonano system odprowadzenia wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, oświetlenie parkingu, ścieżkę rowerową łączącą parking i tereny Rypińskiego Centrum Sportu z ciągiem pieszo-rowerowym w ul. Koszarowej, chodniki dojściowe i zagospodarowanie terenów zielonych.

Wartość zadania to 600 tysięcy złotych, a źródła finansowania inwestycji to dotacja celowa z rezerwy budżetu państwa (373 905,27 zł) oraz środki własne (226 094,73 zł). W oficjalnym otwarciu parkingu udział wzięli: burmistrz Rypina Paweł Grzybowski, radni Rady Miasta Rypin oraz wykonawca inwestycji – prezes zarządu KOM-BUD z Brodnicy Stanisław Cieszyński. W drugim etapie inwestycji planowana jest budowa równoległego parkingu do ulicy Cholewińskiego oraz kontynuacja budowy ścieżki pieszo-rowerowej.

(ak), fot. nadesłane

Jakie zmiany w ruchu drogowym?

REGION/KRAJ ▶ Przepisy ruchu drogowego to istny gąszcz zmieniających się artykułów, nie zawsze zrozumiałych dla przeciętnego kierowcy. Co się zmieni w tym roku i kiedy?

Zmiany dla kierowców w 2023 roku to kontynuacja rewolucji w Kodeksie drogowym. Przełom nadszedł 17 września 2022 roku. Pojawił się wtedy nowy taryfikator punktów karnych. Przed zmianami przepisów za jedno wykroczenie kierowca mógł otrzymać maksymalnie 10 punktów. Obecnie jest to nawet 15 punktów.

Surowy taryfikator mandatów zakłada 2500 zł mandatu za przekroczenie dozwolonej prędkości o ponad 70 km/h. Nie ma też możliwości zredukowania liczby punktów karnych za pomocą szkolenia w WORD. Ma się jednak to zmienić.

Ministerstwo Infrastruktury w grudniu przedstawiło nowy plan. W Dzienniku Ustaw pojawił się zapis, który mówi o ponownej możliwości przejścia kursu reedukacyjnego i redukcji punktów karnych. Jednak kiedy ten przepis wejdzie w życie, dokładnie nie wiadomo.

Z zapisów rozporządzenia wynika, że o ewentualnych zmianach dowiemy się trzy miesiące przed ich wprowadzeniem. Kurs reedukacyjny miałby trwać 28 godzin. Jego koszt ma wynieść 500 zł. Odmowa wzięcia udziału w kursie ma skutkować utratą prawa jazdy.

Chyba jednak najwięcej kontrowersji budzi pomysł konfiskaty samochodów dla pijanych kierowców. Ma ona zminimalizować liczbę pijanych kierowców w Polsce. W 2022 roku zatrzymano po-

nad 98 tysięcy prowadzących pod wpływem alkoholu. Co się zmieni wobec pijanych kierowców?

Do 16 lat wzrośnie kara więzienia za spowodowanie ciężkiego wypadku po alkoholu. Do tej pory było to 12 lat. Mowa o sytuacji, kiedy pijany kierowca spowodował ciężkie obrażenia lub doprowadził do śmierci. Kierowcy, którzy notorycznie będą siadać za kółko pod wpływem, nie będą karani grzywną. Tę zastąpi obowiązkowy pobyt w zakładzie karnym. Jak będzie wyglądać konfiskata auta?

Do tej dojdzie w trzech sytuacjach. Pierwszy scenariusz zakłada konfiskatę, gdy u kierowcy badanie potwierdzi półtora promila alkoholu w organizmie. Bez względu na to, czy zatrzymanie

będzie miało miejsce podczas stłuczki czy rutynowej kontroli.

Konfiskata auta nastąpi po spowodowaniu wypadku po alkoholu. Tu spada „wymagana” ilość alkoholu do pół promila alkoholu we krwi. Trzeci scenariusz to konfiskata auta tzw. recydywistom. Ten zakłada utratę samochodu od połowy promila alkoholu w organizmie. Konfiskata samochodu ma wejść w życie 13 grudnia 2023 roku. Czy tak będzie? Te przepisy budzą wiele obaw wśród prawników. Będą także zapowiadane już od dłuższego czasu zmiany w przepisach dot. przeglądów technicznych.

Nowością mają być obowiązkowe zdjęcia pojazdu. Stacja diagnostyczna będzie zmuszo-

na zrobić 5 fotografii z przodu i z tyłu, a także ze środka pojazdu z uwzględnieniem stanu licznika. Zdjęcia diagnozy będą musieli archiwizować przez 5 lat i dysponować w razie kontroli. Zmiany mają również dotyczyć kar za spóźnienie się z przeglądem technicznym. Po przekroczeniu daty badania o 30 dni kierowca zapłaci dwukrotność sumy przewidzianej w podstawowym cenniku. Dla samochodu osobowego będzie to 198 zł, dla samochodu z instalacją gazową 324 zł, a dla samochodu ciężarowego 306 zł.

Będą także zmiany w przypadku opłat ubezpieczeniowych. Od 1 lipca 2023 kierowców kara za brak ubezpieczenia OC definio-

nego wynagrodzenia. Wysokość kary za brak OC zależy od czasu jazdy bez polisy, a także rodzaju pojazdu. W przypadku samochodu osobowego maksymalna kara to obecnie dwukrotność płacy minimalnej, czyli 6980 zł. Od 1 lipca, wraz z podwyższeniem najniższej krajowej pensji będzie to już 7200 zł.

Kara za brak ubezpieczenia OC w 2023 dla osobówek wynosi: 1400 zł za brak OC do 3 dni; 3490 zł za brak OC od 4 do 14 dni; 6980 zł za brak OC powyżej dwóch tygodni. Jaka kara będzie za brak ubezpieczenia OC w 2023 roku dla samochodów ciężarowych, ciągników samochodowych i autobusów? Tu prawo zakłada maksymalną grzywnę w wysokości trzech stawek minimalnych za pracę. Trzy dni spóźnienia to 2090 zł. Kara za brak OC od 4 do 14 dni to już 5240 zł, powyżej dwóch tygodni to aż 10 470 zł.

W przypadku motocykli, motorowerów stawką bazową jest 1/3 minimalnego wynagrodzenia za pracę. Kara za brak OC w 2023 roku do 3 dni w tym przypadku to 230 zł. Od 4 do 14 dni to już 580 zł, a powyżej 14 dni trzeba zapłacić karę 1160 zł.

Jak więc widać w nowym 2023 roku czeka kierowców wiele zmian, które w większości będą dotyczyć naszych portfeli.

**Opr. (Szyw)
fot. ilustracyjne**

Gmina Rogowo

Świetlica zamiast dyskoteki

W Nadrózu nie ma już śladu po obiekcie, w którym przez lata funkcjonowała m.in. dyskoteka. Wraz z nowym rokiem na placu pojawiła się ekipa budowlana Papbud sp. z oo, która zabrała się do działania.

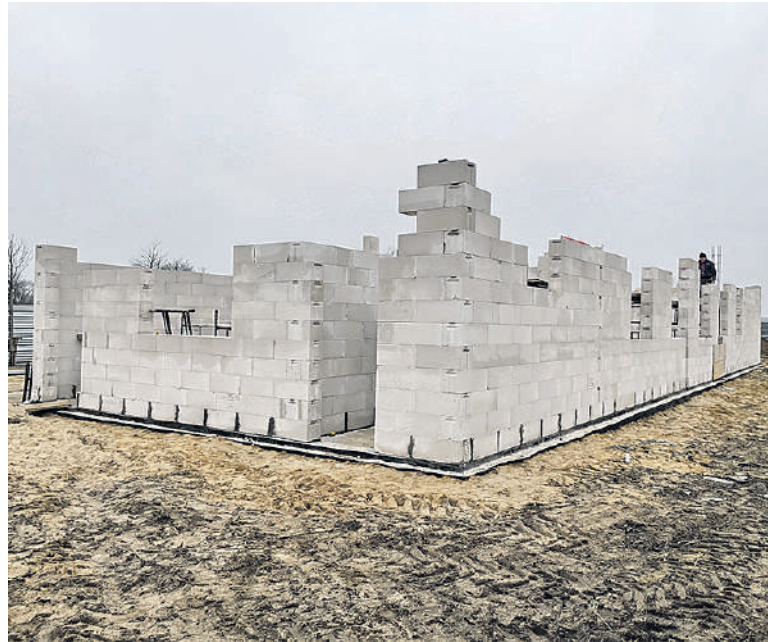
– Co powstanie? Nie, nie market spożywczy jak część z Państwa typowała. Rozpoczęła się budowa świetlicy wiejskiej – informuje na swoim Facebooku Urząd Gminy Rogowo.

Na to zadanie Gmina Rogowo pozyskała środki z dwóch źródeł: Program Rządowy Fundusz Polski

Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Zadanie współfinansowane w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej

infrastruktury” operacji typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Jak informują urzędnicy koszt budowy to 2 692 810,12 zł brutto, zaś koszt wyposażenia obiektu to dodatkowe 258 300,00 zł brutto.

Wypożyczenie świetlicy ma być następujące: instalacja fotowoltaiczna 20 kWp, instalacja odgromowa, klimatyzacja, pompa ciepła, ogrzewanie podłogowe, siłownia zewnętrzna, plac zabaw, altana, ogrodzenie obiektu. Wypożyczenie kuchni w sprzęty AGD, RTV, nagłośnienie, wyposażenie szatni, wyposażenie sali

w stoły i krzesła, artykuły gospodarstwa domowego, pełna zastawa stołowa, stół do tenisa stołowego, wyposażenie biblioteki.

O postępach prac urząd będzie informował w swoich mediach społecznościowych.

(ak), fot. UG Rogowo

Będzie lepsza woda w kranach

POWIAT ▶ Pod koniec ubiegłego roku zostały podpisane umowy między Urzędem Marszałkowskim w Toruniu a przedstawicielami samorządów na budowę lub modernizację ujęć i stacji uzdatniania wody, wodociągów, sieci kanalizacyjnych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

Na ten cel zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeznaczył prawie 90 mln. złotych.

– Inwestycje, na które trafia dofinansowanie, znacząco poprawiają standard życia. Budowa nowych i modernizacja istniejących systemów gospodarki wodno-ściekowej oznacza lepszą wodę w kranach, ale także troskę o stan środowiska naturalnego. To zadania kosztowne, z którymi samorządy gminne mogłyby sobie bez wsparcia nie poradzić – tłumaczy marszałek Piotr Całbecki.

Do trzech gmin z powiatu rypińskiego trafi prawie 11 mln zł. Najwięcej otrzyma gmina Rogowo, bo aż 5 mln. zł na budowę oczyszczalni ścieków w Rogowie. Gmina

Brzuze dostała wsparcie w wysokości prawie 2,3 mln. zł na przebudowę stacji uzdatniania wody wraz z budową studni głębinowej

i zbiornika wody czystej w Trąbinie i Ugoszczu oraz modernizację istniejących przepompowni ścieków surowych w Ostrowitem, Brzuzem

i Ugoszczu. Do gminy Rypin popłynę prawie 3,6 mln. zł na budowę stacji uzdatniania wody w Borzyminie wraz z infrastrukturą to-

warzyszącą oraz na modernizację dwóch zbiorczych tłoczni ścieków w Starorypinie Prywatnym.

Wsparcie skierowane do samorządów z województwa kujawsko-pomorskiego pochodzi ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Dzięki nim dotąd na terenach wiejskich wybudowano lub przebudowano łącznie ponad 170 kilometrów sieci kanalizacyjnych oraz 100 kilometrów systemów zaopatrzenia w wodę. Powstały również 2024 przydomowe oczyszczalnie ścieków, zbudowano lub przebudowano 12 ujęć wody i 44 stacje uzdatniania wody.

(jd),

foto. Urząd Marszałkowski

Powiat

Technicy najlepsi

W dwóch ostatnich numerach „CRY” pisaliśmy o utalentowanych i pracowitych uczniach klas VII – VIII szkół podstawowych, liceów i techników, którzy dostali stypendia marszałka województwa kujawsko-pomorskiego z dwóch programów: „Prymus Pomorza i Kujaw” i „Humaniści na start!”.

W środę 4 stycznia Urząd Marszałkowski w Toruniu ogłosił listę osób, które otrzymały nagrody z kolejnego przedsięwzięcia jakim jest „Prymus zawodu Kujaw i Pomorza II”.

– W województwie kujawsko-pomorskim od lat realizujemy projekty stypendialne adresowane do uczniów, którzy dobrze radzą sobie w nauce. Pieniądze w ramach programu „Prymusi zawodu Kujaw i Pomorza II” to środki, które pomogą w kształceniu potrzebnych na rynku pracy specjalistów różnych dziedzin – zaznacza marszałek Piotr Całbecki.

W roku szkolnym 2022/2023 stypendium trafi do 575 osób z regionu, w tym do 402 uczniów techników oraz do 173 uczniów

szkół branżowych. Wśród nich jest 21 młodych ludzi z powiatu rypińskiego. Wysokość nagrody wynosi od 2 do 5 tys. złotych wypłacanej w miesięcznych ratach. Program jest realizowany w oparciu o środki z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Pod koniec 2022 r. roku stypendia otrzymało trzynastu uczniów z przedsięwzięcia „Prymus Pomorza i Kujaw” oraz ośmiu z „Humaniści na start!”. Na początku tego roku okazało się, że najwięcej nagród zdobyła młodzież kształcąca się w technikach. Wśród nich jest czternaście osób pobierających naukę w Zespole Szkół nr 3 im. Bogda-

na Chęłmickiego w Rypinie, pięć w Zespole Szkół nr 2 im. Unii Europejskiej w Rypinie i dwie w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu.

Stypendyści programu „Prymus zawodu Pomorza i Kujaw II” z powiatu rypińskiego

Zespół Szkół nr 3 im. Bogdana Chęłmickiego w Rypinie: Maja Brodzińska, Maciej Duchewicz, Wiktoria Faraś, Konrad Majewski, Wiktoria Michalska, Oliwia Murawska, Nicola Olszewska, Konrad Rumocki, Kacper Sulecki, Kacper Trymers, Seweryn Wesołowski, Dominik Wiśniewski, Kacper Wróblewski i Weronika Żbikowska.

Zespół Szkół nr 2 im. Unii Europejskiej w Rypinie: Agnieszka Bilicka, Bartosz Borek, Natalia Fijałkowska, Maja Kozłowska i Patryk Zieliński.

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu: Agata Małkińska i Patrycja Witkowska.

Agata Małkińska i Kacper Wróblewski są podwójnymi stypendystami, gdyż otrzymali również nagrody z programu „Prymus Pomorza i Kujaw”. Wszystkim uczniom gratulujemy znakomych wyników w nauce.

Tekst i fot. (jd)

Powiat

Seniorzy będą surfować

Na naukę nigdy nie jest za późno, więc starosta Jarosław Sochacki odwiedził Dzienny Domu Pobytu Senior+ aby wraz z jego kierowniczką Magdaleną Lewandowską-Kieruj przekazać podopiecznym placówki nowe laptopy.

Komputery zostały kupione ze środków ministra cyfryzacji wynoszących niecałe 14 tys. złotych i z budżetu starostwa, które wyasygnowało na ten cel 6 tys. zł.

– Jesteśmy jednym z powiatów, który otrzymał to dofinansowanie. Seniorzy będą mogli od teraz uczyć się obsługi sprzętu komputerowego, który z pewnością ułatwi im dostęp do wielu ma-

teriałów – podkreśla starosta.

Dla starszych osób możliwość korzystania z Internetu może im bardzo ułatwić życie. Ale nim to nastąpi powinni przejść solidne szkolenie, które ukaże im możliwości jakie daje sieć, ale co najważniejsze muszą się dowiedzieć jak unikać oszustów i naciągaczy, od których roi się wirtualna przestrzeń.

(jd), fot. Powiat Rypiński

OGŁOSZENIE

KURCZAKI Z RUŻA

**SPRZEDAŻ
W TERMINIE**

**od 16.01.2023
do 21.01.2023**

**Zapraszamy
i życzymy
smacznego!**

**Burkwicz
tel. 54 280 19 22
kom. 606 110 483**

Inwestycyjny rok w gminie

GINA WĄPIELSK ▶ W ubiegłym roku samorząd gminy Wąpielsk przeznaczył na inwestycje przeszło 14 mln zł, z czego ponad 7 mln zł pozyskano ze środków zewnętrznych

– 2022 rok był dobrym okresem dla naszego samorządu – mówi wójt gminy Wąpielsk Dariusz Górski. – Pozyskaliśmy dofinansowania i wybudowaliśmy ponad 12 km dróg w wysokim standardzie, w tym ok. 3,5 km drogi z Wąpielska do Krza Radzikowskiego, drogę 2,5 km w Kiełpinach i 3,8 km drogi relacji Radziki Duże-Radziki Małe-Kiełpiny. Ponadto przebudowaliśmy 2,7-kilometrowy odcinek drogi od Półwieska Małego do Krza Półwieskiego, a także zostały wybudowane nowe odcinki dróg i przejść dla pieszych – dwa powstały w centrum Wąpielska i jedno na osiedlu w Długiem.

Gmina Wąpielsk otrzymała z rządowego funduszu Polski Ład – granty pgr. 350 tys. zł na rewitalizację centrum miejscowości Ruszkowo, gdzie mieszkańcy już mogą korzystać z utwardzonej groy dojazdowej, placu przy świetlicy i parkingu, a także z siłowni zewnętrznej.

Za prawie 400 000 zł gmina zrealizowała projekt doposażenia punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Wąpielsku, w ramach którego został zakupiony nowy samochód dostawczy Iveco, rękaw, kontenery, pilarka, myjka, wykonano utwardzenie parkingu i wjazdu do PSZOKa.

– W ramach środków z RPO

zainwestowaliśmy w odnawialne źródła energii na nieruchomościach gminnych – dodaje wójt Górski. – W minionym roku zostały zamontowane trzy instalacje fotowoltaiczne, tj. 10 KW na oczyszczalni ścieków, 18 KW na budynku urzędu gminy i 50 KW na ujęciu wody w Półwiesku Małym. Wpłyne to na zredukowanie opłat za energię elektryczną.

Ponadto gmina Wąpielsk poszerzyła ofertę edukacyjną i po adaptacji pomieszczeń w szkole podstawowej w Długiem za przeszło 1,1 mln zł, która została sfinansowana w dużej mierze z Polskiego Ładu, utworzono od

nowego roku szkolnego przedszkole, z którego mogą korzystać najmłodszy mieszkańcy całej gminy i okolic.

W 2022 roku w Wąpielsku zakończyła się budowa nowego obiektu tj. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego sfinansowana ze środków z Funduszu Solidarnościowego w kwocie ponad 3 mln zł. Wójt Górski wyjaśnia, że obecnie trwają prace związane z zakupem niezbędnego wyposażenia i opracowania dokumentów określających zasady działalności jednostki, a planowany termin rozpoczęcia jej funkcjonowania to połowa roku 2023.

Na nadchodzący rok w ramach Polskiego Ładu gmina Wąpielsk już pozyskała środki na kolejne 5 km dróg gminnych z dofinansowaniem 95% o wartości 5,2 mln zł. Wójt Górski dodaje: – Planujemy przebudowę świetlicy w Kiełpinach o wartości 1,1 mln zł, przebudowę remizy w Długiem za ok. 2 mln zł. Pozyskaliśmy wsparcie finansowe i zaplanowaliśmy remont szkoły w Półwiesku Małym za kwotę około 2 mln zł, a nowo powstałe pomieszczenia zostaną przeznaczone na klubiki dla dzieci w wieku 1-3 lat.

(ak), fot. nadesłane

Stary Rypin w nowej publikacji

RYPIN/GMINA RYPIN ▶ Podsumowaniem wieloletnich badań archeologicznych na terenie Starorypina Prywatnego jest wydana pod koniec roku książka „Stary Rypin. Wczesnośredniowieczna perła międzyrzecza Wiśły, Drwęcy i Skrwy” pod redakcją naukową dr Jadwigi Lewandowskiej

Dzień przed końcem ubiegłego roku Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej zaprosiło wszystkich rządnych wiedzy o przeszłości naszego miasta na promocję bogato ilustrowanej publikacji będącej wynikiem pracy grupy naukowców, a dotyczącej pierwszego Rypina. O książce i pracy nad nią opowiadały: archeolożka dr Jadwiga Lewandowska i antropolożka fizyczna dr Justyna Karkus.

– Po kilkunastu latach badań można już przeczytać o wczesnośredniowiecznej historii pierwszego Rypina, jednego z głównych ośrodków na ziemi dobrzyńskiej, z jego bogactwem różnorodnych rozwiązań organizacji przestrzennej, unikalnymi obiektami ruchomymi i nieruchomymi. Rypin powstał niewątpliwie z inicjatywy państwowej, niewykluczone, że w celu umacniania północno-mazowieckiej rubieży. Jest to miejsce wyjątkowe, obdarzone duchem przeszłości, gdzie we wczesnym średniowieczu wzniesiono obiekt mieszkalno-obronny, funkcjonujący wraz z osadami, a także cmentarzem. Pierwszy rypiński gród wymieniony został w tzw. falsyfikacie mogileńskim – zaznaczyła na wstępie Jadwiga Lewandowska, przechodząc do omówienia poszczególnych rozdziałów publikacji.

W pierwszej części opracowania znalazły się rezultaty badań palinologicznych we wczesnośredniowiecznej osadzie podgrodowej, których autorką była prof. Agnieszka Noryśkiewicz.

– Badania palinologiczne

miały dostarczyć danych na temat gospodarczego i kulturowo-symbolicznego wykorzystywania roślin, a także zrekonstruować warunki użytkowania przez człowieka danego terenu. W ramach badań archeobotanicznych wykonano analizę pyłkową 14 próbek pobranych bezpośrednio z warstw kulturowych. Poza tym zostały zaprezentowane również wyniki analizy geomorfologicznej rozpoznawanego obszaru, autorstwa Piotra Weckwertha, który wskazał, że lokalizacja starorypińskiego kompleksu osadniczego i jego poszczególnych elementów wynikała z warunkowań środowiskowych, zależnych od ukształtowania pierwotnej rzeźby terenu oraz budowy geologicznej. Kompleks ten znajduje się w obrębie i w bezpośrednim sąsiedztwie jedyne na tym obszarze

cypla wysoczyzny morenowej, którego morfologia oraz morfometria warunkowały lokalizację osadnictwa i rozwój funkcji społeczno-gospodarczych – wyjaśniła Jadwiga Lewandowska.

W kolejnym rozdziale historyk Piotr Gałkowski zajął się źródłami pisanyymi dotyczącymi pierwszego Rypina.

– Pomimo, iż dokumentów historycznych pisanych do XIII wieku jest niewiele, a dodatkowo były już wielokrotnie analizowane przez pokolenia historyków, niezbędne było odniesienie się do nich raz jeszcze, zwłaszcza w kontekście wyników badań archeologicznych. Autor tego rozdziału przyjął z dużym prawdopodobieństwem, że napływ ludności z Wielkopolski, ale być może także z południa ówczesnej Polski, spowodował w końcu lat trzydziestych XI wieku rozwój osadnictwa na terenie

późniejszego pierwszego Rypina a w konsekwencji budowę przez przybyszów grodu – tłumaczyła prelegentka.

Najbardziej obszerną część książki poświęcono kompleksowi osadniczemu w pierwszym Rypinie. Zaprezentowane zostały obserwacje stratygraficzne (stratygrafia – dział geologii historycznej zajmujący się ustaleniem wieku i przyczyn rozmieszczenia skał w skorupie ziemskiej), analizy wczesnośredniowiecznych naczyń ceramicznych oraz wyniki badań zwierzęcych szczątków kostnych.

– Rozpoznanie tego rozległego stanowiska o szacowanej powierzchni przynajmniej 2,5 ha należy uznać jednak za sondażowe, a tezy zbudowane na podstawie dotychczasowych badań za wstępne. W wyniku przeprowadzonych dotąd działań

eksploracyjnych można stwierdzić, że znajdowała się tam we wczesnym średniowieczu osada, której relikty odsłonięto w kilku wykopach oraz podgrodzie późnośredniowieczne wraz z cmentarzem. Pierwszy etap zasiedlenia tego obszaru we wczesnym średniowieczu na podstawie wyników analizy źródeł archeologicznych można datować na drugą połowę IX do pierwszej połowy X wieku – dzieliła się z publicznością informacjami sprzed ponad tysiąca lat dr Lewandowska.

Szczególnie istotne dla badań nad historią i kulturą wczesnośredniowiecznego Rypina i całej ziemi dobrzyńskiej jest odkrycie cmentarzyska z tego okresu. O tym, co wyczytano z ludzkich szczątków opowiedziała dr Justyna Karkus. Naukowczyni poddała analizie 86 szkieletów lub ich fragmentów. Z badań wynika, że 62 procent kobiet umierało w wieku 20-30 lat. Powodem były najprawdopodobniej komplikacje okołoporodowe. Wśród osób w wieku 30-40 lat było ponad dwukrotnie więcej mężczyzn niż kobiet. Prelegentka zaprezentowała też zdjęcia fragmentów kości ze śladami chorób oraz uszkodzeń spowodowanych dużym wysiłkiem fizycznym.

Zainteresowani publikacją „Stary Rypin. Wczesnośredniowieczna perła międzyrzecza Wiśły, Drwęcy i Skrwy” mogą skontaktować się z Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie, które jest jednym z dystrybutorów książki.

Tekst i fot. (jd)

Orszak przeszedł ulicami miasta

RYPIN ➤ 6 stycznia obchodzone jest Objawienie Pańskie, powszechnie znane jako święto Trzech Króli. W uroczystym pochodzie w Rypinie wzięło udział wielu mieszkańców miasta i okolic

Z dniem tym są związane liczne tradycje. Na pamiątkę darów złożonych Dzieciątku Jezus od końca średniowiecza 6 stycznia do kościołów przynoszono monety i wartościowe pierścienki jako złoto, żywicę jako kadzidło, a ziarenka jałowca lub lekarstwa jako mirrę. Świecono też wodę i kredę. Okadzano dom, obejście oraz zwierzęta gospodarskie – zwłaszcza bydło. Resztki won-

ności zawijano w białe płótno i przechowywano przez cały rok, by służyły jako remedium na wszelkiego rodzaju dolegliwości, m.in. okadzano nim chorego.

Kosztowności natomiast wrzucano niemowlakom do pierwszej kąpeli, żeby w przyszłości zapewnić im bogactwo. Tradycja świętowania jest wciąż żywa. 6 stycznia w większych miastach organizowane są barw-

ne orszaki. Na wsiach popularne są wspólne spotkania i kolędowanie. Miejscowych i gości specjalami częstują wówczas koła gospodyń wiejskich.

Orszak pełen radości

W Rypinie nie zabrakło występu artystycznego, który przygotowali uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1. Następnie głos zabrali proboszczowie rypińskich parafii: ks. kan. Jacek Lu-

biński i ks. kan. dr Andrzej Krawiński. Wierni wyruszyli z placu przy ul. Nowy Rynek do kościoła parafialnego pw. św. Stanisława Kostki. W przemarszu barwnego korowodu uczestniczyły całe rodziny.

– Jestem katolikiem i to dla mnie ważne wydarzenie. To również odpowiednia okazja, aby pokazać jak ważna jest dla nas tradycja i wiara w Boga. Mam

wrażenie, że z roku na rok jest nas coraz więcej i to jest budujące. Atmosfera podczas orszaku, jak zawsze, jest wyjątkowa – mówi uczestnik pochodu.

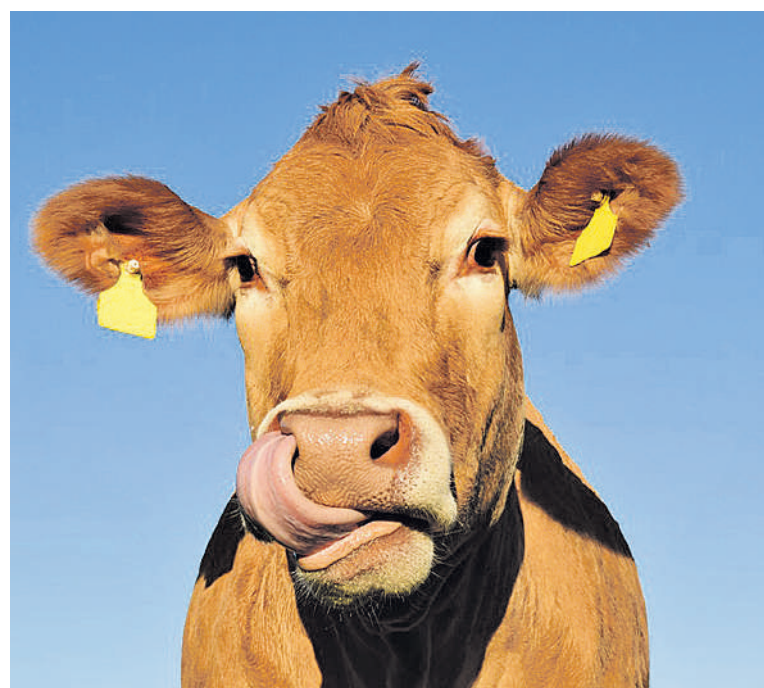
Tradycyjnie organizatorem wydarzenia była Akcja Katolicka działająca przy parafii św. Stanisława Kostki w Rypinie. Nie zabrakło także wsparcia ze strony strażaków ochotników.

Tekst i fot. (AdWo)

Zmiany w zasadach rejestrowania i znakowania zwierząt

REGION/KRAJ ▶ 6 stycznia weszła w życie nowa ustawa o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Zmiany spowodowane wprowadzeniem tych przepisów dotyczą przede wszystkim katalogu gatunków objętych obowiązkiem ewidencjonowania, zasad i terminów dokonywania zgłoszeń, a także wyboru środków identyfikacji

Oprócz tego paszporty bydła będą służyć dokumentowaniu wyłącznie przemieszczeń zagranicznych, a podstawową drogą informowania o zdarzeniach ma się stać aplikacja IRZplus. Nowelizacja przepisów ma skutkować dostosowaniem polskiego prawa do regulacji obowiązujących w Unii Europejskiej, pozwala też na bardziej skuteczne czuwanie nad dobrostanem zwierząt i walkę z dotykającymi je chorobami, np. afrykańskim pomorem świń czy ptasią grypą. Natomiast sam system identyfikacji i rejestracji zwierząt jest kompatybilny m.in. z bazami danych Inspekcji Weterynaryjnej.

Rozbudowanie ewidencji i zmiana definicji

Dotychczasowy rejestr zwierząt gospodarskich i siedzib stad, który zawierał dane dotyczące bydła, owiec, kóz i świń, został przekształcony w komputerową bazę danych i uzupełniony o informacje na temat nieewidencjonowanych do tej pory w Agencji gatunków: koniowatych, wielbłądowatych, jeleniowatych, a także drobiu. W ślad za poszerzeniem zasobów nowe przepisy zawierają inną definicję posiadacza (w przypadku koniowatych mowa jest również o właścicielu), a podstawową kategorią – w miejsce siedziby stada – stała się działalność. Obowiązkowi zgłoszenia pod-

legają cztery główne rodzaje działalności: siedziba stada, jeśli: prowadzi się chów, hodowlę, wypas, miejsce gromadzenia, grupę tresowanych zwierząt, ich skup, obrót nimi, pośrednictwo w tym obrocie bądź cyrk objazdowy; organizuje się targi, wystawy, pokazy lub konkursy zwierząt; dokonuje się uboju tych pochodzących z innych siedzib w celu produkcji mięsa na użytek własny; rzeźnia; zakład drobiu; zakład przetwórczy lub spalarnia.

Modyfikacja zasad i terminów dokonywania zgłoszeń

Każdy z wymienionych rodzajów działalności oznaczono odrębnym numerem, a posiadacze zwierząt dotychczas nieewidencjonowanych przez Agencję są zobowiązani – oprócz wystąpienia o nadanie statusu producenta – do zarejestrowania: siedziby stada koniowatych oraz zgłoszenia zwierząt w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy; siedziby stada jeleniowatych i wielbłądowatych nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (również od tej daty posiadacze zwierząt mają 18 miesięcy na oznakowanie i zgłoszenie zwierząt); zakładu drobiu oraz dokonania zgłoszenia w komputerowej bazie liczby ptaków lub jaj wylęganych w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Odrębne terminy obowiązują na zgłaszanie urodzeń i znakowanie zwierząt w zależności od gatunku. Hodowcy bydła niezmiennie na dokonanie obu czynności mają 7 dni. Posiadacze owiec i kóz na zgłoszenie urodzenia zwierzęcia i jego oznakowanie dostali do 30 dni, jeśli matka była objęta wsparciem dobrostanowym. W innym przypadku znakowanie owcy lub kozy musi nastąpić w terminie 30 dni od objęcia matki wsparciem – jednak nie później niż 180 dni od urodzenia potomstwa lub przed opuszczeniem przez nie siedziby stada, w której się urodziło. W przypadku jeleniowatych i wielbłądowatych termin na dokonanie obu czynności wynosi maksymalnie 9 miesięcy.

Zmiana dotyczy świń, bo nowe przepisy obligują ich posiadacza do poinformowania o urodzeniu i oznakowaniu tych zwierząt nie później niż 37 dni od zdarzenia. Gdy mowa o koniowatych, na zgłoszenie urodzenia ustawa daje 3 miesiące, a opisu i identyfikacji musi dokonać właściwy związek hodowców koni w ciągu 12 miesięcy od urodzenia zwierzęcia. Należy podkreślić, że w przypadku wszystkich wymienionych gatunków o zdarzeniu innym niż urodzenie trzeba poinformować przed upływem 7 dni od jego

wystąpienia. Wyjątkiem jest przypadek podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej u świń – wówczas na zgłoszenie są 2 dni.

Dopuszczenie alternatywnych metod identyfikacji

Zmiana przepisów pozwala na stosowanie tych środków identyfikacji, które zostały uwzględnione w unijnych przepisach: zwykłych i elektronicznych kolczyków lub opasek na pęcinę, kapsulek ceramicznych (bolusów), wszczepianych transponderów oraz tatuaży. Jest to uzależnione od kombinacji oznaczeń przypisanych konkretnym gatunkom zwierząt oraz oferty dostawców, którzy zostali wpisani na prowadzoną przez ARiMR listę. Oprócz tego dla użytkowników aplikacji IRZplus uproszczona została procedura zaopatrywania się w środki identyfikacji.

Upowszechnianie internetowej obsługi zgłoszeń

Od wejścia w życie ustawy na podmioty nadzorowane posiadające numer WNI (weterynaryjny numer identyfikacyjny) nałożono obowiązek składania zgłoszeń wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą aplikacji IRZplus. Natomiast posiadacze zwierząt do końca 2025 roku wciąż będą mogli dokonywać zgłoszeń w formie papierowej. Odpowiednie formularze do

pobrania i samodzielnego wydruku opublikowane zostaną na stronie internetowej ARiMR. Te druki nie będą udostępniane w biurach powiatowych.

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązkowe stanie się informowanie o zdarzeniach dotyczących utrzymywanych zwierząt za pośrednictwem aplikacji IRZplus. Ci, którzy robią to teraz wyłącznie elektronicznie, zostaną automatycznie zwolnieni z obowiązku prowadzenia tradycyjnej księgi rejestracji lub ewidencji. W przypadku świń 2 razy w roku (do 30 czerwca oraz do 31 grudnia) trzeba będzie jednak sporządzać spis zwierząt, który uwzględni również nieoznakowane jeszcze zwierzęta. Istotną zmianą jest również rezygnacja z paszportów dla bydła w obrocie krajowym.

W przypadku planowanego wywozu zwierzęcia tego gatunku do innego kraju Unii Europejskiej obowiązkowe jest zgłoszenie tego z wyprzedzeniem 5 dni w biurze powiatowym ARiMR, które w ciągu 3 dni wyda bezpłatnie niezbędny dokument. Można go odebrać osobiście, za pośrednictwem placówki pocztowej lub pobrać z systemu – po wcześniejszym wyrażeniu na to zgody.

(AdWo),
fot. ilustracyjne

Andrzej Szalkowski o kongresie regionalistów

REGION ▶ W grudniu ubiegłego roku odbył się w Toruniu I Kongres Regionalistów Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na którym powiat rypiński reprezentowali: historyk Andrzej Szalkowski i przyrodnik dr Jan Koprowski

Założeniem wydarzenia był rozpoczęcie integrowania ruchu regionalistycznego w naszym województwie.

– Dzisiaj regionaliści są trochę jak samotne wilki. Sporadycznie wykorzystuje się ich do doraźnych celów, na przykład, jest jakaś lokalna rocznica to są zapraszani. Stąd kongres w Toruniu uważam za ważne wydarzenie, które pozwoliło na spotkanie osób zajmujących się w różny sposób zachowaniem pamięci i szerzeniem wiedzy o przeszłości swojej najbliższej okolicy. Przyjechały osoby reprezentujące praktycznie wszystkie 11 krain dzisiejszego województwa kujawsko-pomorskiego. Są to pasjonaci zbierający materiały i dokumenty o swoim regionie etnograficznym, historycznym czy geograficznym. Regionalistą, moim zdaniem, jest też osoba, która prowadzi działalność gospodarczą, na przykład ma restaurację promującą regionalną

kuchnię, ale też kolekcjoner przedmiotów związanych z przeszłością ziemi, na której żyje – tłumaczy Andrzej Szalkowski.

W dobie powszechnej unifikacji szukanie świadectw odrębności małej ojczyzny staje się wyzwaniem naszych czasów. Szanując to co globalne, chcemy utożsamiać się z czymś, co jest wyłącznie nasze i unikalne. I to jest zadanie dla regionalistów.

– Zauważamy, że regionalista ma kłopot z przebicciem się

w swoim środowisku. Aby być docenionym, zauważonym musi mieć wsparcie z zewnątrz, również od innych regionalistów i temu służył ten kongres. Spotkały się na nim osoby decyzyjne, które kreują strategię rozwoju województwa i my, starając się zachować lokalną tożsamość. Pokazaliśmy gotowe mechanizmy i pewne pomysły, gdzie należy składać projekty, żeby one za chwilę miały odzwierciedlenie w naszych działaniach. Regionaliści mają tendencję, jak wielu działa-

czy czy aktywistów, do narzekania że ciągle głową mur przebijają, że ciągle jest źle. Nadal nie rozumieją, że popełniają te same błędy. Może dlatego, że nie do tych drzwi pukają, do których trzeba? – zastanawia się dyrektor Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie.

– Padały ciekawe propozycje tworzenia partnerstw. Zwrócono uwagę, że do marca jest czas na włożenie naszych pomysłów do lokalnych grup działania i staranie się o dofinansowanie – zauważył An-

drzej Szalkowski.

Jak się dalej potoczą spotkania regionalistów, czy przyniosą wymierne efekty?

– Plan jest dwojaki, albo pójdziemy w kierunku kongresów wojewódzkich, albo powiatowych. Moim zdaniem lepsze są wojewódzkie, gdyż przy powiatowych jest pewne niebezpieczeństwo że to się rozmyje. Uważam, że lepiej spotkać się raz w roku z marszałkiem niż cztery razy w tym samym czasie z poszczególnymi starostami. Kongres wojewódzki, poza tym, będzie miał znacznie wyższą rangę. Na pierwszym była dość liczna reprezentacja z ziemi dobrzyńskiej. Z naszego powiatu był jeszcze dr Jan Koprowski, który znakomicie łączy zarządzanie gminą z działalnością regionalistyczną. Wspólnie poprowadziliśmy jeden z paneli dyskusyjnych – dodał Andrzej Szalkowski.

Tekst i fot. (jd)

Rypin

Sukces Wawrzyńca w Nowym Jorku

Wawrzyniec Turowski otrzymał tytuł finalisty The Third Annual An International „Ill Angles Only” Film Festival w Nowym Jorku w Stanach Zjednoczonych.

Do pokazów finałowych wybrano 14 filmów spośród kilkuset zgłoszeń z całego świata, w tym film młodego rypinianina pt. „Wideo 96”, który był jedyną produkcją z Polski. Obok filmu Wawrzyńca prezentowanego w angielskiej wersji pt. „Video 96” nowojorscy widzowie festiwalu „Ill Angles Only” obejrzeli filmy m.in. z Wielkiej Brytanii, Tajwanu, Francji, Argentyny, Chile i USA. Siedziba festiwalu znajduje się na Brooklinie, a pokazy w ramach festiwalu odbywają się w różnych lokalizacjach,

w salach kinowych oraz w plenerze.

Pierwszy pokaz odbył się w La Plaza Cultural na Manhattanie w Nowym Jorku. To kultowe miejsce określane jako ogród społeczności, gdzie w otoczeniu przyrody odbywają się liczne wydarzenia kulturalne i edukacyjne. Na wydarzeniu nie przyznawano nagród, wyróżnieniem dla twórcy jest wybranie do finałowej czternastki.

„Wideo 96” to jeden z filmów eksperymentalnych Wawrzyńca. To kolejny finał młodego reżysera

w Stanach Zjednoczonych, wcześniej został finalistą festiwalu m.in. w Las Vegas, Bostonie, Elizabethtown, Metairie Falls, McMinnville czy Winston-Salem.

– Pokaz mojego filmu w Nowym Jorku – największym mieście Stanów Zjednoczonych to dla mnie wyjątkowe wydarzenie – mówi Wawrzyniec. – Cieszę się, że moja twórczość przyjmowana jest entuzjastycznie nie tylko w Polsce ale i za granicą w tym na festiwalach w USA. Stany Zjednoczone to drugi po naszej ojczyźnie kraj, w którym najczęściej pokazywane są filmy mojego autorstwa i gdzie otrzymuję tytuł finalisty. Tym razem zaprezentowano „Wideo 96”, które w moim odczuciu jest obrazem wędrówki duszy przed narodzinami do momentu przyjścia na świat, według mojego wyobrażenia.

(mr), fot. nadesłane

Skrwilno

Przyjemne z pożytecznym

Uczniowie klas o-III z przedszkoli i szkół z gminy Skrwilno mają możliwość połączenia przyjemnego z pożytecznym, biorąc udział w konkursie plastycznym „Najpiękniejsza laurka dla babci i dziadka”. Korzyść jest podwójna – można zdobyć nagrodę i sprawić przyjemność seniorowi.

Organizatorem konkursu jest Gminny Dom Kultury w Skrwilnie. Celem przedsięwzięcia jest rozwijanie kreatywności, talentów plastycznych i wrażliwości artystycznej dzieci oraz promowanie osiągnięć uczniów uzdolnionych plastycznie. Uczestnicy mają za zadanie wykonanie laurki dla babci lub dziadka, albo dla obojga w dowolnej technice. Prace powinny być w formacie A4 złożonym na pół. Na pierwszej stronie wymagana jest dedykacja słowna np. „Dla kochanej Babci”.

Komisja konkursowa powołana przez organizatora oceniając laurki weźmie pod uwagę ogólne wrażenie artystyczne, oryginalność i estetykę oraz walory plastyczne

takie jak kompozycja, kolorystyka, dodatki. Prace zostaną ocenione z podziałem na 4 kategorie wiekowe. Zdobywcy 3 pierwszych miejsc w każdej z nich otrzymają nagrody rzeczowe, a wszyscy uczestnicy dyplomy. Poza tym laurki będą pokazane w Gminnym Domu Kultury na wystawie podczas obchodów Dnia Babci i Dnia Dziadka.

Prace należy dostarczyć do 18 stycznia do siedziby GDK-u. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone na profilu facebookowym placówki 19 stycznia. Regulamin konkursu oraz potrzebne dokumenty do wypełnienia można znaleźć na stronie: <http://gok.skrwilno.pl/> w zakładce „aktualności”.

(jd)

Zagraли dla Sebastiana

SKRWILNO ▶ W dniach 7-8 stycznia 2023 r. w hali sportowej w Skrwilnie odbyły się Noworoczne Turnieje Charytatywne „Gramy Dla Sebastiana” o Puchar Prezesa UKS Skrwa Skrwilno. Łącznie w turniejach wzięło udział 41 zespołów

Uczestnicy finałów

Najlepszy bramkarz- Szymon Graczyk

7 stycznia odbył się turniej piłki siatkowej, w którym wzięło udział 16 drużyn: ZSR Grudziądz, Toruńskie Rakiety, Nadleśnictwo Dobrzejewice, ST Rypin, Żuromin, Zielona, Rogowo, Szreńsk, Dynamo, Niezgrani, Killer Mix, Team Tłuchowo, GOKiS Rado-min, Same Asy, Ciasny Squad, Impact Żuromin. Zespoły zostały podzielone na 4 grupy po 4 zespoły. Rywalizacja w grupach wyłoniła najlepszych 8 ekip, które spotkały się w ćwierćfinałach, a następnie w półfinałach i finale. Najlepsza trójka zawodów:

1. Zielona; 2. Dynamo; 3. Impact Żuromin. Została przyznana również nagroda indywidualna. Najlepszym zawodnikiem turnieju został Damian Biednik (Zielona). Turniej odbył się pod czujnym okiem sędziów: Marcina Romanowskiego i Mariusza Woźnikowskiego.

8 stycznia odbył się turniej piłki nożnej, w którym wzięło udział 25 zespołów. Turniej został podzielony na dwa mini turnieje, a zwycięzcy tych zawodów zagraли w superfinale. W rozgrywkach porannych zagrało 10

zespołów, z których wyłoniono najlepszą trójkę: 1. Błękitni Rypin; 2. Black Squad; 3. Swojcin. Zostały przyznane również nagrody indywidualne. Najlepszym zawodnikiem turnieju został Michał Laskowski (Błękitni Rypin), a najlepszym bramkarzem Artur Budka (Swojcin).

W rozgrywkach popołudniowych zagrało 15 zespołów, z których wyłoniono najlepszą trójkę: 1. Czarnia Mała; 2. Krzaki Łąka Wieś; 3. Auto-Luk. Najlepszym zawodnikiem został Damian Poczwadowski (Czarnia Mała),

a najlepszym bramkarzem Szymon Graczyk (Krzaki Łąka Wieś). Na koniec rozgrywek odbył się superfinał, w którym spotkały się najlepsze zespoły z obu turniejów Czarnia Mała i Błękitni Rypin. Zdobywcą superfinału po rzutach karnych została Czarnia Mała. Turniej odbył się pod czujnym okiem sędziów: Łukasza Mosakowskiego i Jacka Marciniaka.

Podczas turniejów komitet społeczny przygotował: ciasta, grochówkę, malowanie twarzy, rękodzieła, kolorowe warko-

czyki i tatuaże, pokaz pierwszej pomocy, maskotkę Chase (Psi Patrol), a oprawą muzyczną zajęli się dj Bart. Koordynatorem dwudniowych rozgrywek był prezes UKS Skrwa Skrwilno Tomasz Graczyk.

– Podczas turniejów była prowadzona zbiórka publiczna na leczenie dla Sebastiana (utrata wzroku), gdzie udało się zebrać kwotę: 20 066,70zł i 45 centów, która została przekazana Sebastianowi – podsumowuje zawody Tomasz Graczyk.

(ak), fot. nadesłane

Sędziowie spotkania

Błękitni Rypin

Czarnia Mała

I miejsce w siatkówce- Zielona

Gospodarska wizyta

XX WIEK ➤ W 1903 roku nasze okolice odwiedził w podróży służbowej gubernator z Płocka. Była to ciekawa postać, ponieważ ten skrupulatny do granic możliwości urzędnik nakazywał opisywanie swoich wizyt, dzięki czemu dziś możemy lepiej poznać codzienność naszych osad sprzed ponad 100 lat

Po przegranej przez Polaków powstaniu listopadowym car zastąpił tradycyjny podział naszych ziem na województwa, wprowadzając gubernie na wzór rosyjski. Lipno, Rypin, Dobrzyń nad Drwęcą i inne miasta z naszych okolic znalazły się w Guberni Płockiej. Na czele tej jednostki administracyjnej stał gubernator. Na stałe przebywał w Płocku, ale od czasu do czasu jeździł w teren, by oceniać pracę urzędników i rozwój regionu. W 1902 roku gubernatorem został mianowany Dymitr Nejdhardt. Był zachwycony położeniem Płocka, zbudował w Płocku bulwar nadwiślański, miał dalsze plany rozbudowy miasta i regionu. Niestety uzyskał po dwóch latach awans na oberpolicmajstra Odessy. W 1903 roku odwiedził okolice Lipna.

Nejdhardt był nieco inny od swoich poprzedników na urzędzie. Widać było, że zależało mu na rozwoju regionu. W czasie podróży w 1903 roku nawet nie pudrowano rzeczywistości. Gubernator odwiedzał bardzo biedne lub opuszczone szkoły ludowe, których było zbyt mało, by wykształcić wiejskie dzieci. Nieco inne wrażenie zrobiła na nim szkoła w Czernikowie. Była „sucha, widna i obszerna, z wygodnym mieszkaniem dla nauczyciela”. W Kikole gubernatora przywitały dzieci z miejscowej szkoły, recytując po rosyjsku wiersze. Gubernator zdenerwował się na naczelnika powiatu lipnowskiego, że trakt między

Kikolem, a Czernikowem obsadzony jest starymi, umierającymi drzewami. Nakazał więc nasadzenie drzewek owocowych. W Jastrzębiu pod Lipnem gubernator odwiedził miejscowego wójta. Miał konkretną prośbę. Kilka miesięcy wcześniej przesłał tu bezdomnego Pawlikowskiego z Płocka. Pragnął, by mężczyznę zatrudniono i zaopiekowano się nim.

O 8 rano gubernator przybył do Lipna. Na rogatkach przywitała go delegacja obywateli miasta z burmistrzem na czele. Nejdhardt zwiedzał Lipno cały dzień. Interesowało go m.in. oświetlenie ulic, które składało się wówczas z lamp naftowych. W tym samym czasie w miasteczkach „niemieckich” oddalonych o kilkadziesiąt kilometrów istniały już systemy uliczne napędzane gazem lub prądem. W Lipnie jedyną nowoczesną latarnią była ta położona na budynku ratusza. Była ona napędzana benzyną, którą kilka razy w ciągu nocy trzeba było pompować ręcznie.

Kolejnego dnia gubernator spotkał się z duchownymi wszystkich wyznań z Lipna, dowódcą 3. pułku uralskiego kozaków i urzędnikami. Lipno opisywano w następujący sposób: „domy piękne, ulice dosyć szerokie, wybrukowane, z chodnikami cementowymi. Plac targowy i kilka ulic wysadzone drzewami. W najpiękniejszej części miasta na wzgórzu znajduje się piękny ogród spacerowy”.

W czasie wizyty w synago-

dze gubernator zdziwił się, gdy miejscowi Żydzi odśpiewali modlitwę za pomyślność cara. Żydzi zazwyczaj stronili od oficjalnej rosyjskiej polityki, zwłaszcza że nie była ona przychylna wobec nich. W całej Rosji dochodziło do mniejszych lub większych pogromów, w trakcie których zrewoltowane tłumy zabijały Żydów.

Gubernator Nejdhardt był człowiekiem skrupulatnym. Wizytując szkoły w Lipnie, zwracał uwagę na porządek w klasach, kazał na miejscu o posprzątanie lub umycie klas. Nakazał również ustawienie płotu, który ogrodziłby budynek lipnowskiego szpitala. Podczas inspekcji dopatrzono się, że na niektórych instrumentach chirurgicznych znajdują się plamy, więc należało kupić szklaną szafkę do ich utrzymania.

Gubernator odwiedził także nadgraniczne miasteczko Dobrzyń nad Drwęcą. Raził go brak skweru i drzew na ulicach. Nie istniały chodniki ani oświetlenie. Miasteczko robiło wrażenie ula, w którym przemieszczały się tysięczne tłumy zmierzające nad i z granicy. 28 czerwca 1903 roku gubernator odwiedził kościół w Dobrzyniu. Odkrył się tu nabożeństwo. Następnie przeszedł do synagogi i kolejnych punktów. Wielkim zaskoczeniem dla nas jest istnienie w 1903 roku w Dobrzyniu kuratorium trzeźwości. Były to ciekawe miejsca, które stworzono w 1894 roku, widząc, że poddani cara piją jak szaleni. W każdym większym miasteczku miała powstać herbaciarnia oraz wspomniane kuratorium. Herbata miała być zamiennikiem dla wódki, ale wkrótce okazało się, że ludzie nie mają nawyku picia herbaty. W kuratorium można było nabyć lub wypożyczyć książkę, przeczytać gazetę, nieco odpocząć w podróży.

Gubernator nakazał uruchomienie syreny alarmowej, by sprawdzić jak szybko dobrzyńska straż ogniowa zbierze się na wezwanie. Trwało to 5 minut. W zarządzie gminnym gubernator przeglądał księgi majątkowe. Kolejnym punktem było wysłuchanie skarg ze strony 50 mieszkańców miasta.

(pw)

XIX wiek

Boom budowlany

W 1984 roku w Golubiu-Dobrzyniu budowano tak intensywnie, że rozpisywało się o tym nawet Trybuna Robotnicza, czyli prasa o ogólnopolskim zasięgu.

W 1984 roku Golub-Dobrzyń liczył niespełna 10 tys. mieszkańców. Przez wiele lat miasto nie zmieniało się zbyt mocno. W latach 80-tych nastąpiło błyskawiczne przyspieszenie. W 1984 roku oddano do użytku 160 mieszkań. Budowały je do spółki władze miasta i miejscowe zakłady. Władze miasta zaczęły też remont starych spichrzów, by przeznaczyć je na tzw. miesz-

kania rotacyjne, które oddawano najbardziej potrzebującym, ale tylko na krótki czas. Podjęto też budowę nowego bloku dla 39 rodzin oraz drugiego budynku dla 12 rodzin. Pieniądze pochodziły z funduszy zakładów pracy. W tym samym czasie w mieście powstawało ponad 100 domków jednorodzinnych.

(pw)

XX wiek

Karykaturą w kułaka

W 1953 roku powiat wąbrzeski przedstawiono w komunistycznej prasie jako wzór w realizacji skupu zbóż. To była pozytywna wiadomość, natomiast straszny był sposób w jaki miejscowi „działacze” promowali odstawienie zboża przez rolników.

Po zakończeniu II wojny światowej przez dłuższy czas rolnicy zobowiązani byli do dostaw obowiązkowych zbóż. Nie byli ku temu bardzo skłonni, ponieważ ceny oferowane w skupach nie były zbyt wysokie. W powiecie wąbrzeskim nad zachęcaniem rolników do odstaw pracowali młodzi ludzie z organizacji Związek Młodzieży Polskiej (ZMP). Stworzono nawet szumnie nazywane „brygady szturmowe”, których zadaniem było tworzenie gazetek rozwieszanych po wsiach.

W najruchliwszych punktach powiatu wąbrzeskiego pojawiły się wkrótce karykatury większych rolników, zwanych kułakami. Publiczne wyszydzenie stanowiło presję społeczną dla tych osób. Akcja odniosła skutek, a komunistyczny dziennik Trybuna Ludu pisał: „Organizacje partyjne powinny jak najszybciej zatroszczyć się o to, by w każdej gminie, gromadzie znajdowały się aktualne gazety, karykatury, itp.”

(pw)

XIX wiek

Węglowe marzenia

Pod koniec XIX wieku na ziemi dobrzyńskiej zaczęto doszukiwać się złóż węgla. Sytuacja wyglądała podobnie do tej sprzed ponad 10 lat, gdy w naszym regionie poszukiwano usilnie gazu łupkowego, a później przyszło wielkie rozczarowanie.

Początek poszukiwaniom dało najbardziej namacalne miejsce występowania węgla na ziemi dobrzyńskiej, pod Bachorzewem, niedaleko Dobrzyń nad Wisłą. Na wiślanej skarpie doskonale widać było powyginane warstwy węgla brunatnego. Podobną formację odnotowano nawet pod Antoniewem (tuż obok Golubia).

Po przeprowadzeniu od-

wiertów przez Niemców okazało się, że węgiel istnieje, ale jego wydobycie jest zupełnie nieekonomiczne. Podobnie było pod Rypinem, gdzie w pewnym momencie rozniosła się plotka o znalezieniu węgla kamiennego. W rzeczywistości był to węgiel brunatny wymieszany z torfem.

(pw)

Jedynego tego typu muzeum

POSTAĆ ▶ W okresie międzywojennym w Niedźwiedziu koło Wąbrzeźna istniało prywatne muzeum. Jego właścicielem był Wacław Mieczkowski – ziemianin zafascynowany historią i sztuką. Niestety jego kolekcja przestała istnieć wraz z wybuchem II wojny światowej

Wacław Mieczkowski stworzył w Niedźwiedziu prywatne muzeum

Dwór w Niedźwiedziu współcześnie

Wacław Mieczkowski urodził się w Ciborzu 4 listopada 1869 roku. Początkowo pobierał nauki w domu, przygotowywany do nauki w gimnazjum. Wraz z braćmi trafił na stancję w Brodnicy, tam też ukończył gimnazjum. Następnie studiował rolnictwo w Krakowie. Jednocześnie uczył się w konserwatorium muzycznym, które ukończył 1896 roku.

Osobiście znał Wyspiańskiego, Malczewskiego i Matejkę. Najbardziej przyjaźnił się z tym ostatnim i w jego pracowni najczęściej bywał (stąd zapewne w jego zbiorach szkice Matejki). W 1899 roku Wacław Mieczkowski ożenił się z Władysławą Działowską. W chwili ślubu miał 30 lat, jego małżonka – 20. Mawiano, że Władysława była najpiękniejszą panną na Pomorzu.

– Wacław Mieczkowski chętnie podróżował – opowiada Paweł Becker, historyk, regionalista z Wąbrzeźna zajmujący się dziejami Mieczkowskich i Działowskich oraz legendarną kolekcją muzealną z Niedźwiedzia. – Przeważnie celem jego wędrówek po Europie było poszukiwanie na aukcjach dzieł sztuki, które trafiły potem do Niedźwiedzia. Najczęściej bywał w antykwariatach Berlina, Wiednia, Drezna i Paryża. Skupywał cenne dzieła sztuki, ale też pamiątki narodowe. Powiększał kolekcję rozpoczętą przez swego teścia, Kucharskiego. Dwór w Niedźwiedziu stał się w pełni działającym prywat-

nym Muzeum Mieczkowskich. Mieczkowski we dworze zatrudnił malarza i rzeźbiarza Marcina Rożka, wspierał mecenatem Sigmunda Lipińskiego i Franciszka Żmurkę. Muzeum było otwarte dla gości przez cały rok, zwiedzających oprowadzał osobiście Wacław Mieczkowski.

Aktywnie działał w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół” w Wąbrzeźnie, którego był prezesem w latach 1897–1899. W okresie międzywojennym zaangażował się w działalność Polskiego Instytutu Narodowego w Wąbrzeźnie. W 1928 roku stanął na czele powiatowego komitetu BBWR. W czasie II wojny światowej został pozbawiany majątku przez Niemców. Umarł 28 lutego 1947 roku, w wieku 78 lat w Niedźwiedziu. Został pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym.

– Mówiąc o Niedźwiedziu zawsze podkreśla się jego wspaniałe zbiory muzealne – dodaje historyk regionalista. – Ich liczba sięgała kilkuset eksponatów, do dziś zachowało się ledwie kilkadziesiąt, w tym niemal żaden z najcenniejszych. Meble, obrazy, rzeźby, sztuka użytkowa, pamiątki po wielkich postaciach historycznych, ubrania, księgozbiór. Bez najmniejszych wątpliwości na czoło wysuwają się tutaj dwa dzieła Marcello Bacciarellego, nadwornego malarza ostatniego polskiego króla, Stanisława Augusta Poniatowskiego; były to Portret Stanisława Augusta w stroju

koronacyjnym oraz Portret Stanisława Augusta w półpostaci ze wstęgą orderu Orła Białego. Obydwa dzieła to repliki warsztatowe. Obok Bacciarellego zaszczytne miejsca zajmowali też inni znani malarze polscy, m.in. Kossak, Malczewski czy Suchodolski. Dziełem Juliusza Kossaka był Czerkies na koniu. Jacka Malczewskiego reprezentowały dwa obrazy – Dziewczynki w ogrodzie oraz Głowa siwobrodego starca. January Suchodolski był z kolei autorem dzieła Wyścigi konne na Polu Mokotowskim w Warszawie. Spośród najbardziej znanych polskich artystów trzeba także wymienić Jana Matejkę. W zbiorach Mieczkowskich znajdował się oprawiony w czerwoną skórę album, w którym znajdowało się 17 rysunków tegoż malarza. Warto zwrócić uwagę na dzieło Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny, które według relacji było dziełem autorstwa samego Petera Paula Rubensa.

Rok 1939 przynosi zagładę muzealnej kolekcji Mieczkowskich. Z wyjątkiem Wacława cała rodzina opuściła dwór w ucieczce przed Niemcami. Przeżyli niemal wszyscy. Niemcy rozgrabili kolekcję. Po II wojnie światowej na terenie majątku utworzono Państwowe Gospodarstwo Rolne. Współcześnie planowana jest odbudowa dworu.

Tekst i fot.

**Szymon Wiśniewski /
Narodowe Archiwum Cyfrowe**

Najcenniejsze eksponaty muzeum w Niedźwiedziu

- **Różaniec królowej św. Jadwigi Andegaweńskiej z XIV w (w którym zamiast poszczególnych paciorków umieszczono główki króla, królowej i dworzan),**
- **Zraniona nimfa, rzeźba Georga Eberleina,**
- **17 szkiców ołówkowych Jana Matejki,**
- **Portret Stanisława Augusta Poniatowskiego w stroju koronacyjnym Marcello Bacciarellego,**
- **obrazy Kossaka, Suchodolskiego,**
- **tabakiera Tadeusza Kościuszki,**
- **szabla Jana III Sobieskiego,**
- **łóżko Napoleona I,**
- **zbroja króla Serbii Milana I,**
- **widelec Kościuszki,**
- **zastawa porcelanowa księcia Józefa Poniatowskiego (na każdej z filiżanek namalowana była jedna z napoleońskich bitew),**
- **arcyrzadkie wydanie augsburskiej Biblii z XVI wieku.**

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-Moto

Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Nieruchomości

Domy

Sprzedam dom w zabudowie szeregowej w Wąbrzeźnie. Tel. 506 141 913

Działki

Sprzedam działkę budowlaną w ścisłym centrum Wąbrzeźna wraz z projektem budynku i pozwoleniem na budowę. Tel. 506 141 913

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa
Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lissowskiego
w Rypinie
ul. Kościuszki 51
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej
w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chelmskiego w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadróż 1
87-515 Rogowo
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5
im. ks. Jana
Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
87-500 Rypin
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48

Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 55

Dom Pomocy Społecznej
„KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum
Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd
Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne
„Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy
w Rypinie
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lissowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka
dbam o zdrowie
Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam
o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna
na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka
Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzynska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Piłsudskiego 19
87-500 Rypin
tel. 54 230 82 00, 54 230 82 05
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
87-515 Rogowo
tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuz 62
tel. 54 270 11 23/38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy w Wąpielsku
Wąpielsk 20
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
87-500 Rypin
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
87-500 Rypin
tel. 54 280 21 44

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 73

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Stawiają na aktywizację mieszkańców

GMINA ROGOWO ➤ Koniec starego roku i początek kolejnego sprzyja podsumowaniom i ocenom tego, co udało nam się w mijających miesiącach dokonać

30 grudnia minionego roku w Urzędzie Gminy w Rogowie podsumowano przebieg dwóch projektów, które Gmina Rogowo realizowała od kwietnia 2022 r.: „Aktywizacja i integracja mieszkańców Gminy Rogowo – projekt 1” oraz „Aktywizacja i integracja mieszkańców Gminy Rogowo – projekt 2”. Uczestników projektów powitał wójt Zbigniew Zgórzyński. Serdecznie podziękował wszystkim osobom, które zdecydowały się wziąć udział m.in. w wyjazdach, warsztatach i spotkaniach.

– Dla samorządu bardzo ważne są działania inwestycyjne, jednak najważniejsze są te projekty, które mają wymiar społeczny, bezpośrednio wpły-

wają na mieszkańców gminy, ich integrację i pobudzanie do aktywności – mówił do zebranych wójt Zgórzyński.

Także uczestnicy projektów wyrażali radość z faktu, że mogli zostać beneficjentami projektów, dzięki czemu korzystali z bogatej oferty zajęć i warsztatów, mieli okazję do spotkań i nabywania nowych umiejętności. W dalszej części spotkania koordynator Mariola Barańska przedstawiła prezentację multimedialną, która zobrazowała kolejne etapy realizacji działań. Oglądając zdjęcia, grupy przypomniły sobie poszczególne wydarzenia. W czasie dyskusji okazało się, że wszyscy są chętni do udziału w tego typu

przedsięwzięciach w kolejnych latach.

Projekty Gminy Rogowo zostały wybrane do dofinansowania w ramach Projektu Grantowego „Wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ”, ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa XI, Działanie 11.1 „Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR”.

(red),
fot. UG Rogowo

OGŁOSZENIE

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Firma - Jarosław Lewandowski Tartak Okalewo Jarosław Lewandowski realizuje projekt objęty grantem pt. „Wzmocnienie konkurencyjności firmy Jarosław Lewandowski Tartak Okalewo Jarosław Lewandowski poprzez zakup traku taśmowego niezbędnego do świadczenia mobilnych usług tartacznych”, na który pozyskała środki finansowe w ramach projektu grantowego „Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ” pt. „Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarze objętym LSR poprzez wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw”.

Zapraszamy do współpracy!
Jarosław Lewandowski
Okalewo 42, 87-510 Skrwilno
e-mail: uslugitartaczne@wp.pl
telefon: 509-924-243

**TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO**

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 4500 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Korzystne zmiany w rentach socjalnych

REGION ▶ Od stycznia 2022 r. osoby pobierające renty socjalne mogą dorabiać do swojego świadczenia na takich samych zasadach jak pozostali renciści. Świadczenie zostanie zawieszane dopiero po przekroczeniu 130 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, a nie jak było wcześniej, gdy przychód przekroczył 70 proc. tego wynagrodzenia

Jeszcze do końca ubiegłego roku w przypadku przekroczenia choćby o złotówkę 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, renta socjalna była zawieszana za miesiąc, w którym doszło do przekroczenia limitu. – Teraz renta socjalna zostanie zawieszona tak jak w przypadku innych świadczeń dopiero po przekroczeniu 130 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Natomiast jeśli przychód przekroczy 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ale nie będzie wyższy aniżeli 130 proc. tego wynagrodzenia, to renta socjalna zostanie zmniejszona o kwotę przekroczenia, jednak nie więcej niż o 691,94 zł, bo taka jest aktualna kwota maksymalnego

zmniejszenia.

Do renty socjalnej stosuje się więc obecnie te same zasady co do renty z tytułu niezdolności do pracy czy renty rodzinnej. – Od grudnia do lutego granicą bezpiecznego dorabiania jest kwota 4 536,50 zł brutto. Dodatkowy miesięczny przychód do tej kwoty nie spowoduje zmniejszenia wypłacanej przez ZUS renty. Natomiast, żeby

Zakład nie wstrzymał wypłaty świadczenia, dodatkowy miesięczny przychód między grudniem a lutym nie powinien być wyższy niż 8 424,90 zł brutto – dodaje rzeczniczka.

Kwoty graniczne przychodu zmieniają się co trzy miesiące. Powinny je monitorować osoby, które pobierają renty oraz wcześniejsze emerytury. Po ich przekroczeniu

ZUS może zmniejszyć lub zawiesić przyznane świadczenie.

Kto może dorabiać bez ograniczeń

Na limity osiąganych zarobków przy równoczesnym pobieraniu świadczeń nie muszą zważać osoby, które przeszły na emeryturę po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, czyli kobiety po 60. roku życia, a mężczyźni po

ukończeniu 65 lat. Wyjątek od tej zasady stanowią ci emeryci, którym ZUS podwyższył wyliczoną emeryturę do kwoty świadczenia minimalnego (od marca 1338,44 zł brutto).

Zarobkować bez ograniczeń mogą również niektórzy renciści. Chodzi o osoby, które pobierają renty dla inwalidów wojennych, inwalidów wojskowych, których niezdolność do pracy związana jest ze służbą wojskową. Ten przywilej dotyczy również rent rodzinnych przysługujących po uprawnionych do tych świadczeń.

Limitami przychodów nie muszą przejmować się także osoby pobierające rentę rodzinną, która jest kwotowo korzystniejsza od ustalonej emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego.

(red), fot. ZUS

Region

Ferie okazją do...

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przypomina, że bonami turystycznymi można płacić jeszcze tylko do końca marca. Z samej usługi można skorzystać później.

– Zbliżające się ferie są doskonałym momentem na zrealizowanie bonu turystycznego. Do wydania choćby częściowego w bonach jest łącznie ponad 757,6 mln zł, w regionie 38,5 mln zł – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Na Kujawach i Pomorzu na niemal 225,5 tys. przyznanych bonów aktywowano 88 proc., w kraju na ponad 4,2 mln – 86 proc. Wciąż pozostaje w regionie 27,9 tys. bonów, w kraju 588 tys., które jeszcze w ogóle nie zostały aktywowane.

Zarówno aktywacja, jak i płatność bonem turystycznym, jest bardzo prosta i nie przysparza żadnych trudności. Po aktywacji bonu na PUE ZUS, na adres e-mail przekazany zostanie kod obsługi płatności. Trzeba go podać, kiedy płaci się bonem za usługę hotelarską lub imprezę turystyczną na terenie Polski. Każda płatność jest potwierdzona jednorazowym kodem autoryzacyjnym, który jest wysłany SMS-em.

Do tej pory suma płatności zrealizowanych bonami przez rodziców z naszego regionu przekroczyła 150,7 mln zł. W całym kraju transakcje bonami wynio-

sły 2,8 mld zł. Najwięcej zyskali przedsiębiorcy turystyczni i organizacje pożytku publicznego z terenu województwa małopolskiego i pomorskiego. Rodzice i opiekunowie zostawili tam w formie bonu odpowiednio 620,9 mln zł i 519 mln zł. Do kujawsko-pomorskich podmiotów turystycznych trafiło ponad 66,7 mln zł.

Bonem można płacić tylko do końca marca 2023 r. Z samej usługi można skorzystać później. Listę podmiotów, które honorują bony turystyczne, można sprawdzić na stronie Polskiej Organizacji Turystycznej.

(red), fot. ZUS

Region

Renta uczniowska zamiast socjalnej?

Od 16 grudnia osoby, które mają przyznaną rentę uczniowską, mogą złożyć wniosek o jej zamianę na rentę socjalną. Jest to korzystne dla osób uprawnionych jednocześnie do renty rodzinnej, która kwotowo nie przekracza 200% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Po zamianie mogą mieć prawo do obydwu świadczeń.

– Wniosek o zamianę renty uczniowskiej na socjalną można złożyć niezależnie od tego, czy jest to świadczenie przyznane na stałe, czy okresowe. Zamiana przysługuje od miesiąca wpływu wniosku do ZUS, co oznacza, że jeśli ktoś złoży wniosek w grudniu br., otrzyma rentę socjalną od 16 grudnia – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Co ważne, jeśli osoba pobierająca aktualnie rentę z tytułu niezdolności do pracy dla uczniów i studentów zdecyduje się zamienić to świadczenie, to musi wiedzieć, że wraz z ustaniem renty uczniowskiej ZUS przestanie wypłacać dodatek pielęgnacyjny, jeśli przysługiwał do tego świadczenia. – W takiej sytuacji należy wystąpić o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego do urzędu gminy lub miasta według swojego miejsca zamieszkania – dodaje

rzeczniczka.

Zamiana renty uczniowskiej na socjalną jest korzystna dla osób uprawnionych jednocześnie do renty rodzinnej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu rozpatrzy prawo do renty socjalnej w zbiegu z rentą rodzinną, w kwocie nieprzekraczającej 200% najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy. Gdy łączna wysokość tych świadczeń przekroczy 200% najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy, obniżona zostanie renta socjalna, jednak jej wysokość nie może być niższa niż 10% najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy. A gdy taka osoba posiadająca prawo do renty rodzinnej ma ustaloną całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji, ZUS wypłaci jej również dodatek pielęgnacyjny.

(red)

Coraz więcej kontroli zwolnień

REGION ➤ Zakład Ubezpieczeń Społecznych regularnie kontroluje zwolnienia lekarskie, a także zmniejsza świadczenia, gdy ustał tytuł ubezpieczenia. Liczba kontroli w regionie wzrosła o niemal 62 proc.

Od stycznia do września 2022 roku dwa oddziały ZUS (bydgoski i toruński) w województwie kujawsko-pomorskim przeprowadziły blisko 24,7 tys. kontroli osób posiadających zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy. W ich następstwie zakwestionowano prawie 1,1 tys. świadczeń chorobowych na kwotę 969,4 tys. zł. – W porównaniu do analogicznego okresu 2021 roku liczba kontroli wzrosła o niemal 9,5 tys. Przez trzy kwartały 2021 roku skontrolowano 15,2 tys. zwolnień, ZUS wydał 671 decyzji wstrzymujących dalszą wypłatę zasiłków chorobowych na kwotę 506,7 tys. zł – informuje Krystyna Michałek, rzecznik regionalny ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Niewątpliwie wpływ na zwiększoną liczbę kontroli ma fakt, że

w 2021 roku ze względu na pandemię większość kontroli zwolnień odbywała się przede wszystkim na podstawie dokumentacji medycznej oraz danych dostępnych w systemie informatycznym ZUS. – Teraz kontrole sprawdzające sposób wykorzystywania zwolnienia lekarskiego przez chorego są zarówno wyjazdowe, jak i w dalszym ciągu na podstawie dokumentów. Dlatego wszystkich przeprowadzanych kontroli jest więcej – dodaje rzeczniczka.

ZUS prowadzi dwa rodzaje kontroli zwolnień. Przy kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich pracownicy ZUS sprawdzają, czy chory nie pracuje podczas niedyspozycji, albo nie wykonuje innych aktywności, które mogłyby wydłużyć jego powrót do zdrowia jak np. remont mieszkania.

Taką kontrolę mogą również przeprowadzić pracodawcy, którzy zatrudniają powyżej 20 pracowników. W przypadku sprawowania opieki dodatkowo osoby kontrolujące muszą ustalić, czy poza ubezpieczonym są inni członkowie rodziny mogący zapewnić opiekę dziecku (nie dotyczy opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 2 lat) lub choremu członkowi rodziny.

Kontrole prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy wykonują lekarze orzecznicy ZUS, którzy sprawdzają, czy osoba przebywająca na zwolnieniu lekarskim nadal jest chora i niezbędna jest kontynuacja zwolnienia, czy też zwolnienie należy skrócić. Kontrola ta może odbyć się także na podstawie dokumentacji medycznej stanowiącej podstawę wystawionego zwolnienia.

Chociaż powszechnie wiadomo, że na chorobowym nie wolno pracować, wciąż jest wiele osób, które wykorzystują zwolnienia niezgodnie z przeznaczeniem. W naszym regionie wśród osób, które musiały zwrócić zasiłek chorobowy, był pracownik, który jako wokalista zespołu muzycznego w okresie orzeczonej niezdolności do pracy brał udział w imprezach okolicznościowych takich jak zabawa andrzejkowa, pożegnanie pracownika odchodzącego na emeryturę. Inny pan w trakcie zwolnienia wykonywał prace fizyczne w gospodarstwie rolnym rodziców. Kolejny ubezpieczony, pobierając zasiłek wypłacany przez pracodawcę, w ramach prowadzonej jednocześnie swojej działalności gospodarczej sprzedawał towary przez internet. Pomocne w dotarciu do tych, którzy nie

potrafili zastosować się do zaleceń lekarzy, były również donosy, które dotyczyły m.in. wzięcia udziału w manifestacji związków zawodowych, czy odwiedzaniu lokali i spożywaniu alkoholu.

Kontrole to nie wszystko. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma również obowiązek obniżyć wysokość świadczeń chorobowych osobom, którym ustał tytuł do ubezpieczenia. Zasiłek nie może być wtedy wyższy niż przeciętne wynagrodzenie krajowe. W regionie z tego powodu od stycznia do września 2022 roku obniżono wypłaty o 5,2 mln zł. Łączna kwota obniżonych i cofniętych świadczeń chorobowych w tym okresie w samym województwie kujawsko-pomorskim wyniosła blisko 6,2 mln zł.

(red), fot. ZUS

Region

Lekarz musi to sprawdzić

Kończy się termin ważności pierwszych wydanych certyfikatów ZUS służących do podpisywania e-ZLA. Dlatego warto, aby lekarze sprawdzili na swoim koncie na PUE ZUS, do kiedy certyfikat jest ważny.

Pierwsze certyfikaty ZUS zostały wydane w grudniu 2017 r. i po 5 latach straciły już swą ważność, dlatego konieczne jest pobranie nowego certyfikatu. Lekarz, który podpisuje e-ZLA czy inne dokumenty certyfikatem ZUS, może sprawdzić jego ważność na swoim profilu na PUE ZUS w zakładce Certyfikaty. W oknie głównym wyświetla się informacja o dacie ważności certyfikatu. Jeśli licencja wygaśa, to pojawi się komunikat: „Nie masz ważnego certyfikatu. Możesz wystąpić o jego wydanie”.

– Na 14 dni przed upływem ważności certyfikatu lekarz może spodziewać się SMS-a lub maila z ZUS-u o zbliżającym się termi-

nie jego wygaśnięcia. ZUS wysyła informacje na podstawie danych kontaktowych podanych we wniosku o poprzedni certyfikat – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Certyfikat ZUS pozwala lekarzowi nie tylko podpisywać zwolnienia lekarskie e-ZLA, ale również kilka innych dokumentów np. wniosek o rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS czy wniosek w sprawie upoważnienia do wystawiania zaświadczeń lekarskich. Dlatego warto wiedzieć, co należy zrobić, aby mieć aktualny certyfikat.

Jak wystąpić o nowy certyfikat ZUS?

Wniosek o wydanie kolejnego certyfikatu, ważnego na 5 lat można złożyć już na 28 dni przed utratą ważności poprzedniego. Proces pobierania certyfikatu jest prosty. Wystarczy zalogować się na swój profil na PUE ZUS, przejść do zakładki Lekarz i otworzyć okno Certyfikat ZUS. Wyświetli się komunikat, że certyfikat jest nieważny lub że zbliża się termin wygaśnięcia certyfikatu. Wybieramy opcję [Tak, chcę dostać certyfikat]. Następnie wyświetli się okno z danymi, gdzie imię i nazwisko lekarza uzupełni się automatycznie. W kolejnym kroku trzeba podać e-mail lub te-

lefon, ustalić hasło, zaakceptować regulamin, kliknąć [Wyślij wniosek] i zatwierdzić otrzymany komunikat. Certyfikat zostanie wystawiony w ciągu kilku minut.

Po otrzymaniu informacji, że certyfikat jest gotowy w zakładce Certyfikaty ZUS można pobrać plik z certyfikatem i zapisać go na swoim komputerze lub w pamięci nośnika zewnętrznego np. pendri-

ve. Co ważne plik z certyfikatem można pobrać tylko raz.

Jeżeli certyfikat wygaśa, a nie zostanie pobrany nowy, to podpisywanie dokumentów certyfikatem ZUS będzie niemożliwe. Zwolnienia lekarskie mogą być również podpisywane przez lekarza za pomocą certyfikatu kwalifikowanego lub profilu zaufanego.

(red), fot. ZUS

Udany rok rypińskich fighterów

SPORTY WALKI ▶ Miniony rok był dla rypińskiego Fight Clubu i trenera Marcina Kamińskiego niezwykle udany. Bilans medali robi wrażenie

W zeszłym roku klub wywalczył 7 medali: cztery złote, dwa srebrne i jeden brązowy. Zawodnicy rywalizowali zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej. W kwietniu 2022 roku Fight Club Rypin zorganizował seminarium z Mateuszem „Don Diego” Kubiszynem, mistrzem świata w kickboxingu, wicemistrzem Polski w boksie olimpijskim i mistrzem walk na gołe pięści organizacji Gromda. Szkolenie z mistrzem obejmowało m.in. techniki poruszania się w walce.

– To była bardzo cenna lekcja, szczególnie dla początkujących adeptów kickboxingu – mówił na łamach naszego tygodnika trener Marcin Kamiński.

Warto wspomnieć, że w ostat-

nich latach w naszym mieście gościli: Marcin Różalski, jeden z najpopularniejszych przedstawicieli sztuk walki oraz Arkadiusz Wrzosek, mistrz Polski i Europy w konkurencji Muaythai.

Sukcesy na zawodach

W czerwcu ubiegłego roku w hali OSiR w Golubiu-Dobrzyniu rozegrano Golubsko-Dobrzyński Turniej Sztuk Walki K-1. Rywalizacja stała na bardzo wysokim poziomie. Spośród zawodników z rypińskiego klubu najlepiej spisał się Michał Motylewski, który pewnie wygrał swoją walkę. Natomiast w październiku zeszłego roku w hali sportowej Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Belsku Dużym rozegrane zostały Mistrzostwa Polski Universal Fighting Rules (UFR).

Organizatorem było Mazowieckie Stowarzyszenie Karate i Szkoła Sportów Walki Marceli Team przy współdziale Polskiej Federacji Kickboxingu (PFKB). Do zmagania przystąpiło 168 zawodników, w tym członkowie rypińskiego klubu. Rywalizowano w ośmiu konkurencjach z podziałem na wagę, wiek, płeć i wzrost. Ostatecznie trener Marcin Kamiński zdobył złoty medal, Adrian Strzelecki wywalczył srebro, zaś Michał Motylewski z imprezy wrócił z brązowym medalem. W listopadzie ubiegłego roku w Niemczech odbyły się Mistrzostwa Europy WTKA i AFSSO. W zawodach uczestniczyli reprezentanci Polskiej Federacji Kickboxingu (PFKB), wśród których był trener Marcin Kamiński. Rypinianin

zdołał dwa pasy mistrzowskie.

– Jestem dumny, że po raz kolejny mogłem reprezentować nasze miasto na liczących się zawodach. Uczestnicząc w różnego typu imprezach sportowych, mam okazję poznać wielu czołowych zawodników – mistrzów Polski, Europy, a nawet świata – mówił wówczas Marcin Kamiński.

Pod koniec zeszłego roku reprezentanci rypińskiego Fight Clubu popisali się formą na międzynarodowym turnieju Mazovia Cup, organizowanym przez Polską Federację Kickboxingu. Nasza drużyna wystąpiła w dwuosobowym składzie, zdobywając trzy krążki.

Biegi w szczytnym celu

We wrześniu w Rypinie wystartował 6. PKO Bieg Charytatywny.

Na stadionie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w szczytnym celu zmierzyły się pięcioosobowe sztafety, złożone z przedstawicieli samorządu, szkół, służb mundurowych, klubów sportowych i organizacji społecznych. Przez godzinę zawodnicy m.in. Fight Clubu Rypin pokonywali kolejne okrężenia, które zostały przeliczone na złotówki. Zebrane pieniądze Fundacja PKO Banku Polskiego przekazała na cel charytatywny. Pod koniec zeszłego roku rypińscy fighterzy wcielili się w rolę św. Mikołaja i odwiedzili podopiecznych placówki opiekuńczo-wychowawczej przy ulicy Mławskiej. Przekazane upominki dostarczyły dzieciom wiele radości.

(AdWo), fot. nadesłane

